

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 8. april 2026

- Sak:** 2025/1807
- Klager:** Statnett SF, Lede AS, Sygnir AS, Linja AS, Tensio AS og REN faggruppe for spenningskvalitet.
- Saken gjelder:** Klage på vedtak om metode for fastsettelse av vilkår for tilknytning til og bruk av nettet

Saken gjelder klage fra Statnett SF, Lede AS, Sygnir AS, Linja AS, Tensio AS og REN faggruppe spenningskvalitet, på vedtak fra Reguleringsmyndigheten for energi 1. juli 2025 om metode for fastsettelse av vilkår for tilknytning til og bruk av nettet, jf. energiloven § 3-3 og NEM § 3-1 til 3-3. Nemnda opphevet metodens punkt 11 andre setning om frivillighet ved avtale om støykvoter.

1 Sakens bakgrunn

- (1) Saken gjelder klager fra nettselskapene Statnett SF (heretter «Statnett»), Lede AS (heretter «Lede»), Sygnir AS (heretter «Sygnir»), Linja AS (heretter «Linja»), og Tensio AS (heretter «Tensio»), i tillegg til REN AS' faggruppe spenningskvalitet (heretter «REN»), på vedtak fra Reguleringsmyndigheten for energi (RME) 1. juli 2025 om metode for fastsettelse av vilkår for tilknytning til og bruk av nettet. De nevnte selskapene er heretter felles omtalt som «klagerne». RMEs vedtak er rettet mot alle nettselskap, og er fattet med hjemmel i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § 3-3 og forskrift 24. oktober 2019 nr. 1413 om nettregulering og energimarkedet (NEM) §§ 3-1 til 3-3. Klagen gjelder den vedtatte metodens punkt 11 andre setning, som omhandler adgangen for nettselskap til å kreve avtale om støykvoter før tilknytning av en nettkunde.
- (2) Bakgrunnen for saken er at RME, som ledd i gjennomføringen av tredje energimarkedspakke og Direktiv 2009/72/EF i 2019, ble gitt myndighet i energiloven § 3-3 fjerde ledd, til å fastsette eller godkjenne metoder for fastsettelse av vilkår for tilknytning til nettet. I brev 3. desember 2019 ba RME om at nettkonsesjonærene, gjennom sine respektive bransjeorganisasjoner, skulle utforme standardvilkår i tilknytnings- og nettleieavtaler for alle typer kunder, og at organisasjonene skulle oversende disse til RME til godkjenning. Senere valgte RME heller å fastsette en overordnet metode for hvordan avtaler om tilknytning til og bruk av nettet skulle utformes.
- (3) RMEs varsel om vedtak om en slik metode er datert 20. september 2024, og ble lagt ut på offentlig høring. Den varslede metoden inneholdt 21 punkter med krav til prosess, form og innhold i avtalene. I den varslede metoden var støykvoter omtalt i punkt 9 og 21. En støykvote innebærer at en nettkunde, av hensyn til spenningskvaliteten i nettet, får

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

tildelt en maksimal kvote for hvor mye elektrisk «støy» (spenningsforstyrrelser) de kan påføre nettet gjennom sitt utstyr.

- (4) Deretter fattet RME den 2. juli 2025 vedtak om fastsettelse av metode for fastsettelse av vilkår for tilknytning til og bruk av nettet. Den vedtatte metoden inneholdt 19 punkter. Vedtaket var rettet mot alle nettselskap og lyder slik:

1. Reguleringsmyndigheten for energi fastsetter metode for vilkår for tilknytning og bruk av nettet i medhold av lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven) § [3-3] og forskrift om netregulering av energimarkedet (NEM) § 3-1 til 3-3. Vedtatt metode følger som Vedlegg 1 til dette vedtaket.

2. Avtaler mellom nettselskap og nettkunder for tilknytning og bruk av nettet skal oppfylle kravene beskrevet i punkt 1 til 19 i metoden inntatt i Vedlegg 1.

3. Det gis en frist for nettselskapene til å innrette seg etter vedtaket til 30. juni 2026.

- (5) Statnett, Lede, REN, Sygnir, Linja og Tensio, påklaget vedtaket innen klagefristen 1. september 2025. Lede innga tilleggsmerknader i saken den 11. september 2025, og PQS AS (heretter «PQS») innga merknader i saken 29. august 2025. Samtlige klager gjelder den vedtatte metodens punkt 11 om støykvoter, som lyder:

«11. Dersom partene har avtalt støykvoter, må dette fremgå av avtalen. Det skal fremgå av avtalen at kunden ikke er pålagt å akseptere støykvoter.»

- (6) Det står sentralt i flere av klagenes at punktet som gjelder frivillighet for kundene, ikke var en del av varselet om vedtak som var på høring. I tillegg påpeker klagerne en rekke konsekvenser som klagerne anser som uheldige ved at RME har inntatt denne formuleringen i metoden. Det vises blant annet at nettselskapene får innskrenket sin mulighet til å stille krav om støykvoter, og at dette kan få negative virkninger for andre nettkunder. Flere av klagerne mener at det ikke er riktig at gjeldende regelverk hindrer nettselskapene i å pålegge kundene støykvoter.
- (7) RME vurderte klagenes, og kom til at det var grunnlag for å fatte et omgjøringsvedtak knyttet til punkt 11, hvor RME kunne fjerne andre punktum og oppdatere tilhørende merknad, jf. lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 33. RME pekte imidlertid på at en slik omgjøring ville være et nytt vedtak med ny klagefrist, og det ville heller ikke avgjøre klagenes anførsel om hvorvidt det var innenfor gjeldende regelverk å stille krav om støykvoter i tilknytningsavtalene. RME anså det derfor som hensiktsmessig å ikke omgjøre vedtaket, og heller la Energiklagenemnda ta hele saken under behandling. RME sendte klagen og sakens dokumenter til Energiklagenemnda den 5. desember 2025.
- (8) Partene fikk i brev 7. januar 2026 informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda samt muligheten til å kommentere RMEs innstilling i saken eller gi andre merknader.
- (9) Statnett, PQS, Lede, Elvia og RENs faggruppe for spenningskvalitet, sendte merknader 19. og 20. januar 2026. Innkomne merknader ble videresendt til partene og til RME den 29. januar 2026, med frist for innsending av kommentarer innen 12. februar 2026. Hydro Energi AS og Hydro Aluminium AS (heretter samlet omtalt som «Hydro») fikk den 26. januar 2026 utsatt merknadsfrist til 16. februar 2026, og sendte merknader denne dato.

Hydros merknader ble videresendt til partene og til RME. PQS' kommentarer til Hydros merknader ble også videresendt til partene og RME. Hydro ba den 18. mars om utsatt frist for merknader og fikk ny frist til 1. april 2026. Hydro sendte inn merknader den 31. mars.

- (10) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøter i saken 18. februar, 17. mars og 8. april 2026.

2 Reguleringsmyndigheten for energis varsel om vedtak

- (11) Varselet om vedtak 20. september 2024 er rettet mot alle nettselskap.
- (12) RME viser i varselet til at de er tildelt myndighet til å regulere vilkår for tilknytning til og bruk av nettet, og at hensikten med regelverket er å sikre at nettselskapene ikke utnytter sin monopolstilling ved å stille urimelige vilkår i tilknytnings- og nettleieavtaler.
- (13) Den varslede metoden gjelder forholdet mellom områdekonsesjonær og uttakskunde, mellom anleggskonsesjonær og uttakskunde, og mellom nettselskap og produsent. Metoden gjelder altså ikke forhold mellom nettvirksomheter. Videre er den varslede metoden begrenset til å gjelde nye tilknytninger og eksisterende kunder med produksjon eller forbruk over 100 000 kWh.
- (14) RME redegjør for historikken bak valg av vedtaksform. Selv om RME opprinnelig planla å godkjenne avtaler enkeltvis, valgte RME etter en nærmere vurdering å fastsette en metode for hvordan avtaler om tilknytning til og bruk av nettet skal utformes. RME opplyser at denne fremgangsmåten innebærer at de vedtar et dokument som stiller overordnede krav til nettselskapenes vilkår, i stedet for at RME godkjenner enkeltvilkår. RME understreker at nettselskapene skal sikre at deres avtalevilkår overholder de overordnede kravene i den godkjente metoden.
- (15) Støykvoter var omtalt i forbindelse med to av punktene i den varslede metoden, punkt 9 og 21.
- (16) Av varslet metode punkt 9 fulgte det at «*Eventuelle avtalte støykvoter skal fremgå av tilknytningsavtalene.*» Punktet er nærmere omtalt s. 4-5 under «*Forklaring innhold*»:

«Til nr. 9: Enkelte kunder har installert anlegg som skaper spenningsforstyrrelser (støy) som tar opp kapasitet i nettet, ut over avtalt kapasitet. I henhold til leveringskvalitetsforskriften § 2-1 er kunden ikke utbedringspliktig dersom grenseverdiene kun overskrides i eget tilknytningspunkt, og tilknyttet nettselskap ikke opplever problemer som følge av dette. Dette kan være tilfelle ved tilknytning, men etter hvert som flere kunder kobler seg på kan det til slutt skape problemer i nettdriften. I enkelte områder vil det være hensiktsmessig at nettselskapet allerede ved tilknytning fastsetter kvoter for spenningsstøy for den enkelte kunde.

Det bør være frivillig for nettselskapene å fastsette støykvoter. Dersom de gjør det, skal kvotene fremgå av tilknytningsavtalen.»

- (17) Videre sto det i varslet punkt 21 i metoden at:

«Denne metoden gjelder både for nye og eksisterende avtaler om tilknytning til og bruk av nettet. Ved endring av eksisterende avtaler kan nettselskapet som utgangspunkt ikke gjøre endringer som krever fysiske endringer i anlegget, med mindre nettkunden selv

ønsker dette eller det følger av krav fra offentlige myndigheter, gitt i eller i medhold av lov eller forskrift.»

- (18) I merknaden til punkt 21 på side 6 i vedtaket uttales at *«Hensikten er først og fremst å få på plass nye avtaler for alle tilknytninger. Med fysiske endringer i anlegget menes for eksempel endringer i avtalt kapasitet, funksjonskrav, støykvote og plassering av anlegg.»*

3 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (19) I vedtaket datert 2. juli 2025 redegjør RME innledningsvis for bakgrunnen for vedtaket. RME opplyser å ha mottatt 34 uttalelser til det varslede metoden. På bakgrunn av innspill har RME blant annet endret metodens virkeområde til å kun gjelde større uttakskunder og produsenter. RME har besluttet at metoden for tilknytning og bruk av nettet skal gjelde næringskunder med produksjon eller effektutvekslingsrett på over 1 MW, og at metoden skal være likelydende for alle nettselskap. Videre er metoden redusert fra 21 til 19 punkter.
- (20) Støykvoter er omtalt i den vedtatte metodens punkt 11 (sammenlignet med varselets punkt 9 og 21). Det er kun denne delen av vedtaket som er påklaget.
- (21) Under punkt 2.6 om kravet til fysiske endringer i nettanlegg, fremhever RME innspill som er kommet fra blant annet Statnett knyttet til uklarhet i punkt 21 i varslet metode:

«Statnett mener at teksten i punkt 21 er uklar, spesielt når det gjelder endringer i avtalt kapasitet, som ikke nødvendigvis etter deres synspunkt innebærer en fysisk endring. De foreslår å stryke henvisninger til endringer i avtalt kapasitet i den forklarende teksten. Statnett påpeker også at det er viktig å kunne gjøre en opprydning i kunders kapasitetsgrenser, spesielt for kunder som ikke har utnyttet tidligere tildelt kapasitet og ikke kan dokumentere planer for å utnytte den. Videre mener Statnett at det er nødvendig å kunne fastsette og fordele støykvoter, som kan medføre at kundene må investere i støyreducerende tiltak. De foreslår å fjerne definisjonen av støykvoter som en fysisk endring og inkludere en setning som åpner for støyreducerende tiltak i vilkårene.»

- (22) RME opplyser at de på grunnlag av innkomne innspill, har konkludert med at nettselskapenes rett til å gjøre endringer er regulert av gjeldende lover og forskrifter. For å unngå misforståelser har RME ansett det som hensiktsmessig å fjerne kravet i punkt 21 i varslet metode.
- (23) I den vedtatte metoden omtales støykvoter kun i punkt 11:

«11. Dersom partene har avtalt støykvoter, må dette fremgå av avtalen. Det skal fremgå av avtalen at kunden ikke er pålagt å akseptere støykvoter.»

- (24) Av RMEs merknad til punkt 11 følger det at:

«Enkelte kunder har installert anlegg som skaper spenningsforstyrrelser (støy) i nettet, utover avtalt kapasitet. I henhold til leveringskvalitetsforskriften § 2-1 er kunden ikke utbedringspliktig dersom grenseverdiene kun overskrides i eget tilknytningspunkt, og tilknyttet nettselskap ikke opplever problemer som følge av dette. Dette kan være tilfelle ved tilknytning, men etter hvert som flere kunder kobler seg på kan det til slutt skape problemer i nettdriften. I enkelte områder kan det være hensiktsmessig at nettselskapet ved tilknytning foreslår å fastsette kvoter for spenningsstøy for den enkelte kunde. Det er

frivillig for kunden å akseptere forslag til støykvoter i avtalen. Dersom kunden aksepterer støykvoter, skal kvotene fremgå av avtalen.»

4 Klagernes anførsler

(25) Klagerne har i det vesentlige anført:

4.1 Statnett

(26) Statnett ber om at punkt 11 endres slik at støykvoter kan fastsettes som vilkår for tilknytning. Etter Statnetts syn innebærer RMEs vedtatte metode punkt 11, en vesentlig innstramming av nettselskapenes mulighet til å stille krav om støykvoter sammenlignet med tidligere praksis. Statnett viser til RMEs hjemmesider hvor det fremgår:

«Vår [RME sin] vurdering er at en slik praksis er i henhold til gjeldende regelverk, og et relevant tiltak for å sikre en rasjonell utvikling av nettet. Det er imidlertid viktig at tildeling av støykvoter skjer på nøytrale og ikke diskriminerende vilkår. Nettselskapene kan eventuelt benytte bransjestandarder for å kalkulere størrelsen på støykvotene.»

(27) Statnett mener at endringene fra varselet ikke er tilstrekkelig begrunnet. Videre mener Statnett at det uten støykvoter er vanskelig å dokumentere ansvar for spenningskvalitet, og at støykvoter er nødvendige for å oppfylle kravene i forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet (leveringskvalitetsforskriften). Det vises til at §§ 3-7 og 2-1 pålegger nettselskapene å sikre at harmoniske grenseverdier overholdes og å utbedre feil uten ugrunnet opphold. Dersom kunder kan nekte støykvoter, vil dette etter Statnetts syn vanskeliggjøre nettselskapenes mulighet til å oppfylle sine forpliktelser.

(28) Statnett mener at støykvoter kan inngå som et vilkår i nettavtaler om leveringskvalitet iht. leveringskvalitetsforskriften § 4-1, og at fastsettelsen kan skje etter en metode som er nøytral og ikke-diskriminerende, jf. NEM § 4-14. Videre kan vilkårene etter Statnetts syn utformes slik at de ikke strider mot leveringskvalitetsforskriften § 2-1 om utbedringsansvar. Støykvoter bør, slik Statnett ser det, vurderes ved tilknytningstidspunktet og klargjøre ansvarsforhold ved brudd på forskriften. Det pekes på at det er mulig å begrense adgangen til å fastsette støykvoter til nye anlegg eller ved endringer i eksisterende anlegg, med krav om saklig begrunnelse knyttet til kostnader og kapasitetsutfordringer. Videre understreker Statnett at nettselskapene må gi tilstrekkelig informasjon for at kvotene skal være etterprøvbare.

4.2 Lede AS

(29) Etter Ledes syn bør RME fjerne punkt 11 andre setning. Det vises til energilovens formålsbestemmelse i § 1-2, som fastslår at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi skal skje på en samfunnsmessig rasjonell måte, med hensyn til både allmenne og private interesser. Lede fremholder at metoden bør legge til rette for innovasjon og nye tilnærminger som kan understøtte energilovens formål. Etter Ledes syn vil støykvoter legge til rette for bedre utnyttelse av strømmettet. Lede fremhever at støykvoter blir viktige i fremtiden fordi flere aktører kommer til å bidra til støy i nettet. Samtidig blir det mer krevende å identifisere enkeltkilder til støy, da det er summen av bidragene som skaper utfordringer. Støykvoter kan etter Ledes syn møte fremtidige behov og gi nettkundene insentiver til å velge tekniske løsninger som kraftsystemet kan håndtere.

4.3 REN faggruppe spenningskvalitet

- (30) REN klager på vegne av faggruppe spenningskvalitet. Faggruppe spenningskvalitet er en av RENs faggrupper for utvikling av RENblad og IT-verktøy innen fagområde spenningskvalitet. Det opplyses at gruppen består av representanter fra en rekke nettselskap som er berørt av RMEs vedtak.
- (31) REN mener punktet om støykvoter er vesentlig endret fra varslet vedtak. REN fremhever at nettselskapene opplever sterk vekst i støyende tilknytninger (datasentre, solparker, ladestasjoner m.m.), og at støykvoter er nødvendige for å oppfylle kravene i leveringskvalitetsforskriften, og for å sikre overordnet styring av støy i nettet, som igjen er avgjørende for samfunnsøkonomisk utvikling og nettselskapenes rolle som utbedringsansvarlig. Dersom metodens punkt 11 beholdes uendret, kan det etter RENs syn føre til flere kundeklager og klagesaker til RME. Det fremheves at dette også vil kunne øke belastningen på nettet, med risiko for kortere levetid og havari, og kan medføre mer utstrakt bruk av dedikerte forsyninger til enkeltkunder. Etter RENs syn kan det svekke likebehandling og rettferdighet dersom noen kunder velger å ikke godta støykvoter, fordi «*førstemann til mølla*»-prinsippet da blir gjeldende ved emisjoner av støy. I tillegg fremheves det at mengden støy i nettet kan begrense nye tilknytninger og at Norge vil avvike fra europeisk praksis der støykvoter er normen ved nye tilknytninger. REN ber om at setningen «*kunden ikke er pålagt å akseptere støykvoter*» fjernes, og at relaterte merknader strykes. REN etterspør også en robust konsekvensutredning og dialog med fagmiljøene før eventuelle fremtidige endringer.

4.4 Sygnir

- (32) Sygnir mener at dersom nettselskapene mister muligheten til å fastsette støykvoter i tilknytningsavtaler, vil disse bli tvunget til å tilkoble anlegg som kan føre til brudd på leveringskvalitetsforskriften. Dette vil etter Sygnirs syn medføre at andre kunder utsettes for uakseptabel spenningskvalitet.

4.5 Linja

- (33) Linja mener nettselskapene må ha adgang til å stille krav overfor kundene, både når det gjelder støykvoter og spenningskvalitet. Linja oppfatter det som at dagens regelverk ikke gir tilstrekkelig grunnlag for dette, og foreslår at forskriften endres. Linja fremhever at støykvoter blir stadig viktigere ettersom flere kunder tar i bruk utstyr som kan forringe spenningskvaliteten. Manglende krav kan føre til at enkeltkunder bruker opp kapasiteten i nettet, noe som kan hindre nye tilknytninger og medføre kostbar nettutbygging. Linja foreslår at bransjen utarbeider en felles avtalemål, som sendes på høring til berørte organisasjoner. Linja peker også på at formuleringene i punkt 11 er uklare og kan skape misforståelser. Det påpekes at kunden før signering kan velge å ikke akseptere foreslåtte støykvoter, og da må nettselskapet tilby en alternativ utbyggingsløsning.

4.6 Tensio

- (34) Tensio mener ordlyden i vedtaket og beskrivelsen som er gitt under punkt 11 bør korrigeres, slik at det kommer tydeligere frem at nettselskapet kan stille krav overfor kunder som skaper støy i nettet og at dette også følger av gjeldende bestemmelser i leveringskvalitetsforskriften som ikke er foreslått endret. Tensio viser til at ordlyden i metodens punkt 11 kan forstås som at nettselskapet må knytte kunder til, selv om kundene har utstyr med støyende egenskaper, og at det er frivillig for kunden å innrette seg etter nettselskapets tekniske krav. Tensio mener nettselskapene må ha mulighet til å stille krav

overfor kunder for å sikre en samfunnsmessig rasjonell fordeling av kapasiteten. Dette vil ifølge Tensio sikre flest mulig kunder markedsadgang og tilknytning til nettet. Dersom nettselskapene ikke har mulighet for å stille krav, vil dette etter Tenios oppfatning kunne begrense ytterligere uttak av effekt og dermed også tilknytning av nye kunder i det aktuelle nettanlegget.

4.7 Merknader fra PQS

- (35) PQS har ikke formelt påklaget vedtaket, men har levert merknader til RMEs vedtak der det påpekes at metodens punkt 11 kan føre til suboptimal utnyttelse av nettet og resultere i «*innestengt*» aktiv effekt. Det vises til at det i ethvert tilknytningspunkt i nettet finnes både en begrenset mengde tilgjengelig aktiv effekt og en grense for hvor mye elektrisk støy – hovedsakelig overharmoniske strømmer – som kan tillates.
- (36) PQS påpeker at det generelt er mer kostbart å øke kapasiteten for håndtering av overharmoniske strømmer enn å øke tilgjengelig aktiv effekt. Nettselskapene har derfor begynt å tildele støykvoter, som angir hvor mye harmonisk strøm en kunde kan trekke fra nettet. PQS viser til at denne metoden sikrer at leveringskvalitetsforskriften ikke overskrides når all tilgjengelig aktiv effekt er fordelt mellom kundene. Samtidig er dette etter PQS' syn en ikke-diskriminerende tilnærming som sikrer likebehandling av alle kunder tilknyttet samme punkt i nettet.
- (37) I tråd med prinsippet om at «*forurenser betaler*», bør kunder som mottar støykvoter, etter PQS' syn, være ansvarlige for å holde seg innenfor disse grensene. Det fremheves at det er mer kostnadseffektivt at kunden selv gjennomfører støyreducerende tiltak på eget utstyr, enn at nettselskapet må investere i slike tiltak i nettet.
- (38) Slik RME har formulert punkt 11, åpner det etter PQS' syn for at en kunde kan installere rimelig utstyr som belaster nettet med overharmoniske strømmer og spenninger, opp mot grenseverdiene. Dette mener PQS er problematisk, da alle kunder i praksis har behov for å trekke noe overharmoniske strømmer fra nettet. Å nekte nye kunder støykvoter vil etter PQS' syn være diskriminerende.
- (39) PQS viser til at selskapet har gjennomført målinger ved flere transformatorer som er fullt belastet med støy, samtidig som det er betydelig ledig aktiv effekt, og at dette representerer «*innestengt*» effekt, som ikke er tilgjengelig for utvidelse eller andre næringskunder. Videre understreker PQS at så godt som alt nytt elektrisk utstyr som installeres i husholdninger genererer overharmoniske strømmer. Tildeling av støykvoter må etter PQS' syn implementeres som standard praksis hos alle nettselskap.

5 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (40) I innstillingen 5. desember 2025 redegjør RME innledningsvis for sakens bakgrunn og klagene på den vedtatte metodens punkt 11 andre setning.
- (41) RME mener at støykvoter nå og i fremtiden vil være et viktig virkemiddel som fremmer formålet i energiloven og leveringskvalitetsforskriften om samfunnsmessig rasjonell drift av kraftsystemet. RME mener det er sterke grunner som tilsier at det *bør* være adgang til å pålegge individuelle støykvoter, og at dette ikke kan basere seg på frivillighet fremover. I tilfeller hvor mange kunder skaper støy i nettet, kan det i sum innebære at en kunde ikke får tilknytning som den ellers ville fått. Dette kan ifølge RME være et argument for at

nettselskapene kan tildele støykvoter etter objektive og ikke-diskriminerende vilkår etter § 4-6 om plikt til å gi markedsadgang.

- (42) Det er likevel RMEs vurdering at gjeldende regelverk begrenser nettselskapenes adgang til å pålegge kunder støykvoter som en plikt i tilknytningsavtalene. RME mener derfor at de ikke kan stille krav om støykvoter i metoden for tilknytning og bruk av nettet, og at det må gjennomføres en utredning av hvilke forskrifter og krav som eventuelt først må endres. Det opplyses at eventuelle forslag til et oppdatert regelverk vil sendes på høring der berørte parter vil få komme med sine innspill.
- (43) RME mener at leveringskvalitetsforskriften innskrenker nettselskapenes adgang til å pålegge støykvoter på generell basis, og at nettselskapet kun kan stille krav om støykvoter i tilfeller hvor tilknytningen ikke vil være driftsmessig forsvarlig fordi dette vil medføre brudd på grenseverdiene i forskriften. I slike tilfeller vil støykvoter være et alternativ til at kunden ikke kan tilknyttes eller tilbys økt forbruk eller produksjon uten tiltak i nettet.
- (44) RME vurderer det slik at kravene og systematikken i leveringskvalitetsforskriften taler for at det ikke foreligger en klar adgang etter forskriftens kapittel 3, jf. § 2-1 for nettselskapene til å pålegge nettkunder støykvoter utover kravene som følger av forskriften. RME viser til at bestemmelsene i kapittel 3 angir de totale rammene for leveringskvalitet og grensene for hva som er akseptabelt nivå av støy i nettkunders tilknytningspunkt, men det sies ikke noe om nettkunders individuelle emisjonsrettigheter innenfor de angitte grenseverdiene. RME ser det slik at kundens ansvar først trer inn dersom kunden blir ilagt utbedringsansvar etter § 2-1.
- (45) Videre mener RME at ordlyden i leveringskvalitetsforskriften § 4-1 og tilhørende forarbeider viser at bestemmelsen kan tolkes på ulike måter. Etter RMEs syn kan bestemmelsen etter ordlyden oppfattes som at nettselskapene har en adgang til å stille ytterligere vilkår som for eksempel støykvoter, gitt at kunden ikke får dårligere leveringskvalitet. Samtidig oppfatter RME at forarbeidene tilsier at adgangen til å pålegge støykvoter er ment å være snevrere, og at bestemmelsen derfor primært viser til at nettavtalene kan henvise til offentligrettslig regulering om krav til leveringskvalitet.
- (46) RME viser også til nettselskapenes plikt til å gi markedsadgang for alle som etterspør nettjenester til objektive og ikke-diskriminerende vilkår, jf. NEM § 4-6 første ledd. RME påpeker at den enkelte konsesjonæren utover disse kravene, har relativt vid adgang til å fastsette vilkårene for tilknytningsprosessen. Selv om ordlyden i NEM § 4-6 er relativt vid, mener RME at bestemmelsen ikke gir grunnlag for å pålegge kunder en plikt til å akseptere støykvoter i tilknytningsavtalene. Det vises til at leveringskvalitetsforskriften, som er en særregulering av leveringskvalitet, begrenser en slik adgang.
- (47) RME mener det er grunnlag for å fatte et omgjøringsvedtak knyttet til punkt 11, der en fjerner punkt 11 andre setning og oppdaterer tilhørende merknad. Imidlertid mener RME at det ikke er hensiktsmessig at dette omgjøres før Energiklagenemnda behandler saken, ettersom det ville være et nytt vedtak med ny klagefrist, som heller ikke avgjør klagernes anførsler knyttet til om det er innenfor regelverket å stille krav om støykvoter i tilknytningsavtalene. RME sender derfor vedtaket, slik det nå er utformet, til Energiklagenemnda for endelig avgjørelse.

6 Merknader fra Statnett 19. januar 2026

- (48) Statnett ber prinsipielt om at Energiklagenemnda omgjør vedtaket til slik det var formulert i varselet, og subsidiært at det aktuelle punktet i vedtaket oppheves og sendes tilbake til RME for ny vurdering.
- (49) RMEs begrunnelse for at støykvoter skal være frivillig for kunden, bygger etter Statnetts syn på feil lovanvendelse. Statnett viser til at nettselskapene ikke er underlagt legalitetsprinsippet ved inngåelse av nettavtaler. Videre påpeker Statnett at det heller ikke er noen begrensninger i lovverket som forbyr støykvoter. Det er noe uklart for Statnett om RME mener nettselskapene må ha hjemmel for å fastsette støykvoter, om fastsettelse av støykvoter er begrenset i gjeldende regelverk eller begge deler. I alle tilfeller bygger RME sitt vedtak etter Statnetts syn på en uriktig anvendelse av regelverket.
- (50) Kravet om hjemmel for å kunne pålegge støykvoter bygger etter Statnetts syn på en misforståelse av legalitetsprinsippet. I henhold til Grunnloven § 113 må myndighetenes inngrep overfor den enkelte ha grunnlag i lov. Etter Statnetts vurdering er det åpenbart at disponering av strømmettet ikke er utøving av offentlig myndighet, og derfor er det etter Statnetts syn ikke krav om hjemmel. Det vises til at RME i vedtak av 19. desember 2025, som gjaldt Statnetts kansellering av reservasjon av nettkapasitet, kom til at Statnett som netteier ikke er underlagt legalitetsprinsippet. Statnett påpeker at det ikke finnes et eget legalitetsprinsipp for nettselskap, og at det i vedtaket av 2. juli 2025 heller ikke er argumentert for at nettselskapet utøver offentlig myndighet.
- (51) Statnett legger til grunn at nettselskapene som utgangspunkt kan disponere over sine egne eiendeler på samme måte som andre foretak. Det betyr etter Statnetts syn at nettselskapene kan stille vilkår for tilknytning og bruk av nettet, og at disse vilkårene tas inn i nettavtalen. Nettselskapene er imidlertid underlagt en rekke krav i lov og forskrift slik at nettselskapenes frihet til å disponere over strømmettet er vesentlig begrenset. Som eksempel nevner Statnett tilknytningsplikten, inntektsreguleringen/tarifferingen og krav om nøytral og ikke-diskriminerende oppførelse.
- (52) Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt gjeldende regelverk begrenser nettselskapenes adgang til å stille krav om støykvoter, viser Statnett til at det er viktig å skille mellom hvilken leveringskvalitet nettselskapene tilbyr nettkundene, og støykvoter for nettkunder. Det påpekes at støykvotene utgjør et teknisk vilkår for tilknytningen, som angir i hvilken grad kunden tillates å påvirke leveringskvaliteten til kraftsystemet og til alle andre tilknyttede kunder, og ikke hvilken leveringskvalitet kraftsystemet vil ha. Statnett mener at leveringskvalitetsforskriften § 4-1 etter ordlyden bare regulerer leveringskvaliteten som nettselskapene tilbyr nettkunden.
- (53) Videre påpeker Statnett at nettselskapets adgang til å fastsette støykvoter ikke er regulert. Etter Statnetts syn bekreftes dette av uttalelser i forarbeidene. Teksten i forarbeidene må etter Statnetts syn forstås dithen at det er frivillig for nettselskapene å inkludere grenseverdier, altså støykvoter, for den enkelte nettkunde i nettavtalen. Hvis det hadde vært meningen å forby nettselskapene å stille krav til kunden ville dette etter Statnetts syn vært formulert annerledes og i tillegg skulle det ha fremgått av selve forskriftsteksten. Statnett understreker at pliktsubjektet i § 4-1 er nettselskapene, og ordet «*frivillig*» i forarbeidene knytter seg etter Statnetts syn til dette samme pliktsubjektet. Bestemmelsen i § 4-1 sammenholdt med forarbeidene må derfor etter Statnetts oppfatning forstås slik

som at nettselskapene skal fastsette vilkår for leveringskvalitet, og de kan fastsette støykvoter.

- (54) Statnett viser til at det står i forarbeidene at avtaleinngåelse mellom nettselskap og nettkunder for øvrig reguleres gjennom avtaleretten. Dette understreker etter Statnetts syn at nettselskapet kan stille vilkår for tilknytning til nettet. Statnett viser til at en støykvote for kunden i så fall vil følge av avtalen, og ikke av forskriften. Kunden kan velge å si nei til nettavtalen, men vil da ikke få tilgang til nettet. Tilknytningsplikten er etter Statnetts syn oppfylt ved at kunden har fått tilbud om en lovlig tilknytningsavtale.
- (55) Statnett viser til at en kunde ikke har noen insentiver til å akseptere støykvoter dersom andre nettkunder ikke skal ha tilsvarende forpliktelser, og at RMEs forståelse av forarbeidene ikke gir mening. Selv om man skulle legge RMEs forståelse av teksten i forarbeidene til grunn, kan man etter Statnetts syn ikke tillegge forarbeidene samme vekt som en forskrift.
- (56) Uavhengig av utfallet av saken, støtter Statnett RMEs ønske om forskriftsendring. En regulering i forskrift vil imidlertid ikke gjøre støykvoter overflødige, etter Statnetts syn. Det vises til at en forskrift ikke uttømmende kan regulere grenseverdier for ulike typer kunder ulike steder i nettet. Etter Statnetts oppfatning bør man ta sikte på en forskrift som setter rammene for anvendelse av støykvoter slik at nettet utnyttes mest mulig effektivt. Statnett ønsker å bidra inn i dette arbeidet, sammen med andre relevante aktører.

7 Merknader fra PQS 19. januar 2026

- (57) Etter PQS' syn bør nettselskapene pålegges å fastsette harmonisk-støykvoter for næringskunder. For husholdningskunder anser PQS dette som lite praktisk, og her bør derfor internasjonale produktstandarder etter PQS' syn fortsatt regulere hvor mye harmonisk støy husholdningsapparater kan generere.
- (58) PQS viser til at et system basert på harmoniske kvoter vil bidra til å sikre leveringskvaliteten over tid og redusere risiko for kumulative effekter når flere kunder er tilkoblet samme nettpunkt. Det påpekes at kraftbransjen i lang tid har praktisert begrensninger for næringskunder knyttet til uttak av aktiv effekt, og at dette tradisjonelt har skjedd gjennom krav til maksimalt uttak av reaktiv effekt, typisk uttrykt som en effektfaktor (pro rata i forhold til aktiv effekt). PQS påpeker at enkelte nettselskaper også har benyttet egne tariffier for uttak av reaktiv effekt, og at begrunnelsen for slike begrensninger har vært at det er samfunnsøkonomisk riktig å kompensere reaktiv effekt lokalt på forbruksstedet. PQS fremhever at det er uttakskunden som er forurenser, og som må holde seg innenfor gitte rammer for å unngå uønsket belastning av nettet.
- (59) Videre viser PQS til at bruken av halvlederteknologi i apparater og utstyr i de senere år har økt betydelig, og at det er grunn til å forvente at slik teknologi blir dominerende i fremtiden. PQS fremhever at det er en ulempe ved denne teknologien at den trekker overharmoniske strømmer fra nettet. Ethvert tilknytningspunkt og knutepunkt i nettet har en begrenset kapasitet for overharmoniske strømmer før grenseverdier i leveringskvalitetsforskriften overskrides. På samme måte som for reaktiv effekt, oppstår det derfor etter PQS' syn et behov for å «rasjonere» (pro rata) hvor mye overharmoniske strømmer den enkelte kunde kan påføre nettet. PQS understreker at det også her er uttakskunden som har ansvaret for å holde seg innenfor fastsatte kvoter.

8 Merknader fra Lede 19. januar 2026

- (60) Lede påpeker at støykvoter ikke gir nettkundene dårligere leveringskvalitet, men det er et verktøy som skal bidra til å sikre tilstrekkelig leveringskvalitet for nettkundene og samfunnsmessig rasjonell drift, utnyttelse og utvikling av strømmettet. Videre leser Lede forarbeidene til leveringskvalitetsforskriften § 4-1, slik at det er frivillig for nettselskapet å ha nettavtaler som inneholder en ytterligere regulering av grenseverdier for den enkelte nettkundens rett til å «forurense» elektrisitetsforsyningen. Lede mener at deres tolkning underbygges av det i forarbeidene påpekes at nettselskapene i visse situasjoner er nødt til å inngå avtaler med nettkunder for å begrense den enkelte nettkundes forstyrrelser. Etter Ledes syn kan ikke støykvoter være frivillige for kundene dersom avtaler av denne typen skal være mulige.

9 Merknader fra REN faggruppe spenningskvalitet 20. januar 2026

- (61) REN mener at RMEs innstilling i all hovedsak bygger på misforståelser. Å tolke forarbeidene dithen at det alltid er frivillig for en kunde å akseptere støykvoter, anser REN som en feiltolkning av tekst og intensjon i forarbeidene, og en misforståelse av bakgrunnen for leveringskvalitetsforskriften. Når forarbeidene nevner at det skal være frivillig med ytterligere regulering av grenseverdiene i leveringskvalitetsforskriften i en nettavtale, er det etter RENs syn åpenbart at det er frivillig for en *netteier* å inkludere det i avtalen. REN påpeker at dette ikke er ensbetydende med at det er frivillig for en *kunde* å akseptere kvotene. REN mener RME tar feil når de uttaler at det er «klare uttalelser» om at en nettkundes rett til «forurensing» er frivillig, siden ordlyden om frivillighet i beste fall er tvetydig. REN mener det er svært uheldig at RME legger avgjørende vekt på dette.
- (62) Videre mener REN at det kan se ut til at RME antyder at pålegging av støykvoter er det samme som å tilby dårligere leveringskvalitet enn minimumskravene i forskriften. I leveringskvalitetsforskriften stilles det krav til at netteier til enhver tid skal sikre at støyen i nettet er lavere enn de angitte grenseverdiene. Dette betyr etter RENs syn at så lenge det ikke er mer støy i nettet enn det som står i leveringskvalitetsforskriften, har alle kunder fått tilstrekkelig nettkvalitet. For en kunde betyr dette at de må forvente støy i nettet opp til det angitte nivået, og designe anlegget sitt for å tåle denne støyen. REN påpeker at kravene i leveringskvalitetsforskriften fra et kundeperspektiv er et såkalt immunitetskrav, som sier noe om hva utstyret deres må kunne håndtere. REN understreker at det ikke påvirker nettkvaliteten til kunden på noe som helst måte når en netteier pålegger kunder støykvoter. En kunde med støykvoter får akkurat den samme nettkvaliteten som en kunde som ikke har blitt pålagt støykvoter i samme nettet, siden begge kundene vil oppleve den samme støyen i nettet. REN argumenterer for at støykvoter fra kundens perspektiv utgjør et utslippskrav, og at dette fysisk sett er noe annet enn forventninger om immunitet knyttet til hva kundens utstyr må kunne håndtere.
- (63) Etter RENs syn bør nettselskapene kunne fortsette sin nåværende praksis med støykvoter inntil endelig vedtak er fattet. REN påpeker at midlertidige endringer, hvor nettselskapene nektes å følge den etablerte praksisen frem til nytt regelverk er på plass, vil kunne skape forvirring og bør unngås.

10 Merknader fra Elvia 20. januar 2026

- (64) Elvia har ikke formelt påklaget RMEs vedtak, men har i merknader til RMEs innstilling anmodet Energiklagenemnda om å omgjøre RMEs vedtak, slik at den vedtatte metodens

punkt 11 bringes i samsvar med punkt 9 i RMEs varsel om vedtak. Etter Elvias oppfatning har RME feiltolket leveringskvalitetsforskriften med tilhørende forarbeider.

- (65) Etter Elvias oppfatning legger forarbeidene opp til at det skal være frivillig for det enkelte nettselskap å inkludere bestemmelser om støykvoter i tilknytningsavtalen, og ikke at det skal være en frivillig ordning for kunden hvorvidt en skal avtaleregulere kundens rett til å «forurens» elektrisitetsforsyningen. Kundens frivillighet må etter Elvias syn være knyttet til om de aksepterer tilknytningsavtalen eller ikke, og hvis de ikke gjør dette vil ikke kunden kunne tilknyttes nettet.
- (66) Videre påpeker Elvia at RME i vedtaket har gjort en vesentlig endring og tilføyelse om frivillighet for kunden i metodens punkt 11 om støykvoter, sammenlignet med punkt 9 i RMEs varsel om vedtak 20. september 2024. Elvia påpeker at dette forholdet ikke er redegjort nærmere for i RMEs vedtak, og at det er uheldig at en så vesentlig endring i ansvar og rettigheter blir vedtatt, uten at forslaget har vært ute på høring.
- (67) Deretter viser Elvia til vedlagt notat om nettselskapenes behov for å fastsette støykvoter, hvor det påpekes at nettselskapene opplever en stor økning i potensielt støyende kunder som ønsker å tilknytte seg nettet. Flere nettselskap har derfor innført kvoter for å unngå at kapasiteten i nettet blir oppspist av støy. Elvia viser til at normal praksis har vært å håndtere harmoniske emisjoner hos enkeltkunder ved å kreve utbedrende tiltak etter dokumenterte brudd hos de kundene som står for brorparten av emisjonene. Etter Elvias oppfatning vil RMEs vedtak i praksis frata nettselskapene mulighet for å legge til rette for en helhetlig vurdering av nye tilknytninger gjennom en proaktiv og effektiv nettutvikling. Dette er etter Elvias syn spesielt kritisk når antallet datasentre og andre kraftelektronikkbaserte laster, er forventet å øke vesentlig. Dersom nettselskapene ikke har mulighet til å gi støykvoter, kan det etter Elvias oppfatning oppstå problemer med å identifisere hvilke kunder som faktisk er roten til problemene.
- (68) Elvia påpeker at bruk av kvoter først og fremst er ment for å kunne utnytte nettet bedre. Det er derfor viktig at fastsettelsen av en kvote er knyttet til hvilken tilknytningsløsning nettselskapet og kunden velger gjennom avtalen de enes om. I denne sammenheng viser Elvia til at det av erfaring er vesentlig dyrere, og mindre robust, å gjennomføre utbedrende tiltak enn det er å hensynta begrensninger i form av kvoter i prosjekteringen av et anlegg. Derfor mener Elvia at den vedtatte endringen i tilknytningsmetode i praksis vil strupe nettutviklingen, eller alternativt føre til vesentlig flere tilfeller hvor sluttkunder får problemer på grunn av stor forvrengning av strømmen. Det å frata nettselskapene muligheten for å kreve støykvoter, vil etter Elvias syn kunne føre til en rekke uheldige konsekvenser, inkludert større belastning på nettet med sannsynlighet for kortere levetid og havari, mer utstrakt bruk av egne forsyninger til enkeltkunder, som fører til dårlig termisk utnyttelse av nettet, misnøye blant nettkunder og økning i antall kundeklager, i tillegg til utfordring med likebehandling og rettferdighet. Dette kan igjen bidra til økte kostnader for nettselskapene og deres kunder.
- (69) Videre trekker Elvia frem at trenden i Europa er at nettselskapene får større handlingsrom for å håndtere emisjoner, og dersom Norge beveger seg i motsatt retning, vil dette kunne gjøre det vanskeligere for internasjonale aktører å levere komponenter til det norske kraftnettet, noe som igjen fører til en flaskehals for nettutvikling.

11 Merknader fra Hydro 16. februar 2026

- (70) Hydro har ikke pålagt RMEs vedtak, men har i merknader støttet RMEs vurderinger i vedtakets punkt 11 og mener teksten bør stå uendret. Dette inkluderer presiseringen om at eventuelle støykvoter må være frivillige. Hydro understreker også at en frivillig avtalt støykvote, ikke innebærer at overskridelse av kvoten utgjør et brudd på leveringskvalitetsforskriften.
- (71) Hydro viser til at kunder ikke opererer under samme rammebetingelser for emisjon. Det påpekes at støy i nettet i stor grad skyldes emisjoner fra nettkunder, særlig utstyr med omformere, men samtidig påvirkes det endelige støynivået av ytre forhold den enkelte kunde ikke kan kontrollere. Det vises særlig til kortslutningsytelsen og systemimpedansen i tilknytningspunktet, og at disse bestemmes av kraftsystemets struktur og drift, og dette varierer geografisk. Hydro påpeker at nye kunder som skal tilknyttes, må forholde seg til eksisterende bakgrunnsstøy og systemimpedans. Det er da opp til dem å vurdere behov for kompenseringstiltak eller eventuelt bidra til nettinvesteringer. Hydro understreker at «*støyrommet*» som gjenstår innenfor forskriftens grenseverdier, ikke er å anse som en støykvote, men som en naturlig rammebetingelse som ikke skal inn i tilknytningsavtalen.
- (72) Etter Hydros syn er ikke støykvoter nødvendige for at nettselskap skal kunne oppfylle kravene i leveringskvalitetsforskriften. Saksbehandlingsreglene for misnøye med spenningskvalitet er etter Hydros syn tydelige, og innføring av støykvoter vil først og fremst kunne endre hvem som blir utbedringsansvarlig etter leveringskvalitetsforskriften § 2-1.
- (73) Hydro støtter RMEs vurdering av at dagens regelverk ikke gir nettselskapene hjemmel til å pålegge kunder støykvoter, verken individuelt eller som gruppekrav, utover det som følger av leveringskvalitetsforskriften. Hydro påpeker at forskriften ikke setter noen direkte utslippsgrenser, men regulerer ansvar gjennom krav om utbedring når grenseverdier faktisk overskrides. Derfor må eventuelle støykvoter etter Hydros syn være frivillige for begge parter.
- (74) Videre advarer Hydro mot at nettselskap gis ensidig myndighet til å fastsette støykvoter, da dette i praksis kan innebære delegering av forskriftskompetanse. Det fremheves at slike kvoter kan bli strengere enn forskriftens krav og dermed skape urimelige investeringsbyrder for eksisterende kunder – spesielt hvis nye krav innføres uten at forskriftens grenser er brutt, eller for å tilrettelegge for fremtidige, hypotetiske kunder.
- (75) Til slutt viser Hydro til at en eventuell innføring av støykvoter i fremtidig regelverk, må utredes nærmere. Blant annet må man etter Hydros syn vurdere risikoen for ineffektiv fordeling av støyrettigheter, pre-investeringer basert på usikre fremtidige behov, og om støykvoter egentlig er en samfunnsøkonomisk rasjonell løsning. Hydro påpeker at kunder uten støykvoter fortsatt kan utnytte kapasiteten innenfor forskriftens rammer, noe som etter Hydros syn ofte vil være mest hensiktsmessig.

12 Merknader fra PQS 10. mars 2026

- (76) PQS deler Hydros innledningsvise beskrivelse av hvilke forhold i kraftsystemet som påvirker spenningskvaliteten. PQS mener imidlertid at Hydros tolkning av både hjemmelsgrunnlag og faglige prinsippet er i strid med de internasjonale standardene som anbefaler planlegging av spenningskvalitet i kraftsystemer.

- (77) PQS viser til at utfordringer knyttet til spenningsforstyrrelser ikke er særegent for Norge og at International Electrotechnical Commission (heretter «IEC») beskriver en etablert og internasjonalt anerkjent metodikk for håndtering av disse forholdene i NEK IEC TR 61000-3-6:2008, NEK IEC TR 61000-3-7:2008 og NEK IEC TR 61000-3-13:2008. PQS fremhever at et sentralt prinsipp i alle tre standarder er at emisjonsgrenser fordeles proporsjonalt og teknisk basert på kundens effektforbruk og de faktiske nettforholdene i tilknytningspunktet. PQS påpeker at dette gir forutsigbarhet og likebehandling av nettkunder.
- (78) Videre påpeker PQS at IEC-metodikken tar nettets eksisterende kapasitet som utgangspunkt. Der kunden ønsker større emisjonsrammer enn nettet kan håndtere, må kunden selv bekoste nødvendige tiltak eller nettførsterkninger. PQS viser til at denne mekanismen er identisk med det Hydro selv beskriver, og er etter PQS' syn også fullt ut i tråd med prinsippene i regelverket for anleggsbidrag.
- (79) PQS viser til at IEC-standardene åpner for at investeringer i støydempende tiltak kan utsettes inntil kompatibilitetsnivåene etter leveringskvalitetsforskriften står i fare for å overskrides, og at RME har uttrykt at de vil benytte dette prinsippet i sine enkeltvedtak. Etter PQS' vurdering viser dette at IEC-metodikken både er praktisk anvendbar og kompatibel med gjeldende norsk regulering.
- (80) Etter PQS' syn kan ikke nettselskapene oppfylle kravene i leveringskvalitetsforskriften kapittel 3 uten å benytte en form for kvotefordeling eller emisjonsallokering. PQS anser RENs beregningsverktøy som å være det eneste systematiske verktøyet som i dag følger IEC-prinsippene. PQS påpeker at dette har vært brukt i noen år for harmoniske analyser i distribusjons- og regionalnett, og at dette sikrer forutsigbarhet og teknisk klarhet.
- (81) PQS mener at Hydro stiller et viktig spørsmål om hvorvidt eksisterende kunder kan ilegges nye støykrav. Etter PQS' syn kan dette med fordel tydeliggjøres i regelverket. PQS påpeker at det etter dagens praksis primært er nye kunder som får kvoter, men at det kan finnes grensetilfeller - eksempelvis dersom en kunde bytter fra eldre, støyfritt utstyr til moderne omformerteknologi. I så fall må det etter PQS' syn vurderes om kunden skal holde seg innenfor sin historiske støyprofil for å ikke forverre spenningskvaliteten for andre.
- (82) PQS støtter en gjennomgang av leveringskvalitetsforskriften med sikte på tydeligere regulering av emisjonsgrenser. Et nytt regelverk bør etter PQS' syn baseres på IEC-normene og på internasjonal praksis. Inntil nytt regelverk foreligger, mener PQS at det er riktig og nødvendig å videreføre støykvoter iht. RENs verktøy og IEC-metodikken.

13 Merknader fra Hydro 31. mars 2026

- (83) Hydro støtter RMEs vurdering av at dagens regelverk ikke gir hjemmel for å pålegge generelle støykvoter som en plikt i nettavtaler, og at spørsmål om støykvoter og virkemiddelbruk må vurderes gjennom regelverksendringer dersom dette anses nødvendig.

14 Energiklagenemndas vurdering

- (84) Saken gjelder klage fra Statnett, Ledes, Sygnir, Linja, Tensio og REN, på vedtak fra Reguleringsmyndigheten for energi 1. juli 2025 om metode for fastsettelse av vilkår for tilknytning og bruk av nettet, jf. energiloven § 3-3 og NEM § 3-1 til 3-3. Den vedtatte

metoden setter overordnede krav til nettselskapenes avtalevilkår i avtaler om tilknytning av kunder med produksjon eller utvekslingskapasitet over 1 MW. Vedtaket er rettet mot alle nettselskap, i praksis ca. 80 selskap som er navngitt i listen over mottakere for vedtaket.

- (85) Klagen gjelder metodens punkt 11 andre setning om støykvoter. Metodens punkt 11 lyder i sin helhet:

«11. Dersom partene har avtalt støykvoter, må dette fremgå av avtalen. Det skal fremgå av avtalen at kunden ikke er pålagt å akseptere støykvoter.»

- (86) Klagerne hevder det må være mulig for nettselskapene å kreve avtale om støykvoter før tilknytning av en kunde med utstyr som skaper spenningsforstyrrelser/støy på nettet. RME synes å være enig i behovet for støykvoter, men mener at det ikke er rom i gjeldende regelverk for at nettselskapene kan stille krav om støykvoter før tilknytning, bortsett fra i tilfeller hvor tilknytningen ellers ikke vil være driftsmessig forsvarlig. Etter RMEs syn vil det kreve forskriftsendringer dersom nettselskapene skal få adgang til å fastsette slike vilkår i andre tilfeller. RMEs synspunkt har fått støtte av Hydro, men flere av klagerne er uenige i RMEs tolkning av regelverket og mener at nettselskapene etter gjeldende regelverk har adgang til å stille krav om støykvoter for å oppfylle forpliktelsene i leveringskvalitetsforskriften kapittel 3.
- (87) I innstillingen opplyser RME at de mener det er grunn til delvis omgjøring av vedtaket, slik at punkt 11 andre setning tas bort og det ikke lenger fremgår at det er frivillig for kunden å inngå slik avtale. Samtidig understreker RME at gjeldende regelverk uansett ikke tillater at nettselskapet stiller inngåelse av avtale om støykvote som forutsetning for tilknytning. RME har ikke per dags dato omgjort vedtaket, og har begrunnet dette med at omgjøring ville innebære et nytt vedtak med ny klagefrist, samtidig som klagerne ikke ville fått avgjort hvorvidt det faktisk er rom i regelverket for å stille krav om støykvoter. Etter RMEs syn ville det derfor være hensiktsmessig å oversende hele saken til Energiklagenemnda for avgjørelse av dette spørsmålet.
- (88) Slik saken er oversendt til nemnda er altså metodens punkt 11 uendret fra RMEs vedtak 2. juli 2025.

14.1 Nemndas kompetanse til å behandle saken

- (89) Før nemnda kan ta stilling til klagenes innhold og vedtakets gyldighet, må det vurderes om Energiklagenemnda har kompetanse til å behandle klagen.
- (90) Nemnda kan iht. forskrift om Energiklagenemnda § 1 behandle «*enkeltvedtak*» fra RME med hjemmel i energiloven med forskrifter.
- (91) RMEs vedtak om fastsettelse av metode omtales som et «*enkeltvedtak overfor det enkelte nettselskap*» og likelydende vedtak er sendt til alle nettselskap i Norge. Vedtaket er fattet med hjemmel i energiloven § 3-3 og NEM §§ 3-1 til 3-3. Nemnda forstår det som at vedtaket er rettet mot alle som har konsesjon for nettanlegg etter energilovens kapittel 3, i praksis ca. 80 nettselskap. Da vedtaket gjelder overfor en gruppe og vil ha betydning også for andre som senere blir del av målgruppen, har det preg av å være en forskrift. Samtidig kan vedtaket i prinsippet leses som likelydende enkeltvedtak overfor hvert enkelt eksisterende nettselskap.

- (92) Energiloven § 3-3 gjelder områdekonsesjonærens leveringsplikt. RME skal ved «*enkeltvedtak*» fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår for leveringsplikt, jf. bestemmelsens fjerde ledd bokstav b, jf. bokstav a. Videre gjelder energiloven § 3-4 anleggskonsesjonærens plikt til å tilknytte uttakskunder. Etter § 3-4 tredje ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår for tilknytning til anlegg. RME har også tilsvarende hjemmel etter § 3-4a om plikten til å tilknytte anlegg for produksjon av elektrisk energi. Bestemmelsen gjelder alle som har konsesjon for nettanlegg etter energilovens kapittel 3. Etter § 3-4a fjerde ledd skal RME ved enkeltvedtak fastsette metoder for å fastsette eller godkjenne vilkår for tilknytning av anlegg.
- (93) RMEs hjemmel til å fatte «*enkeltvedtak*» om slike metoder er gjentatt i NEM § 3-1 femte ledd for områdekonsesjonærer, § 3-2 sjette ledd for anleggskonsesjonærer og § 3-3 for konsesjonærenes tilknytning av produksjon. Hjemmelen for NEM-forskriften er blant annet energiloven § 4-1 femte ledd som gir departementet adgang til å gi forskrift om «*markedsadgang for alle som etterspør nettjenester ved å tilby ikke-diskriminerende [...] vilkår*», jf. § 4-1 annet ledd, i tillegg til § 10-6 som gir departementet hjemmel for å gi forskrift til gjennomføring og utfylling av loven og dens virkeområde.
- (94) Bestemmelsenes ordlyd gir ikke klar veiledning om hvorvidt metodene som fastsettes gjennom «*enkeltvedtak*» kan gjelde samtlige netteiere. Det er likevel naturlig at en «*metode*» for å fastsette vilkår for tilknytning, ikke fastsettes konkret for hvert enkelt nettselskap, og at en slik metode vil kunne være lik for et høyt antall selskap.
- (95) I energiloven § 3-3 er departementet gitt forskriftskompetanse i bestemmelsens tredje ledd, mens RME er gitt kompetanse til å fatte «*enkeltvedtak*». Fordelingen er omtalt slik i særmerknadene til energiloven § 3-3 i Prop. 5 L (2017-2018):

«[...] tredje ledd videreføres dagens bestemmelse i § 3-3 tredje ledd, men med en språklig presisering om at departementet kan gi forskrift og ikke «nærmere bestemmelser» om leveringsplikten.

I nytt fjerde ledd foreslås nedfelt kompetanse for reguleringsmyndigheten til å forhåndsregulere vilkår eller metoder for å fastsette vilkår som brukes av nettselskapene for leveringsplikt. Dette omfatter også bruk av standardvilkår og senere endringer. [...] Bokstav a og b i fjerde ledd gir uttrykk for alternativer.»

- (96) Det opplyses ikke i forarbeidene hva som er bakgrunnen for at metodene skal godkjennes eller fastsettes av RME gjennom «*enkeltvedtak*» og ikke forskrift. Det fremgår imidlertid at formålet med bestemmelsen er å gjennomføre krav i Direktiv 2009/72/EF (elmarkedsdirektivet) artikkel 37 nr. 6 (a) om at reguleringsmyndigheten skal utøve forhåndsregulering. Nemnda vil komme nærmere tilbake til dette nedenfor. Nemnda understreker at den ikke tar stilling til hensiktsmessigheten ved vedtaksformen, men hvorvidt nemnda har kompetanse til å behandle klagen og dette forutsetter at det vedtaket RME har fattet faktisk er et «*enkeltvedtak*», jf. forskrift om Energiklagenemnda § 1.

14.1.1 Forvaltningslovens skille mellom enkeltvedtak og forskrift

- (97) Enkeltvedtak er iht. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b «*et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer*». Iht. bokstav c er forskrift «*et*

vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer.»

- (98) Nemnda finner det ikke tvilsomt at selve vedtaket om fastsettelse av metode er bestemmende for nettselskapenes «rettigheter eller plikter» jf. forvaltningsloven § 2 første ledd bokstav b og bokstav c. Det følger blant annet av vedtakets punkt 2 at avtalene skal oppfylle kravene i vedlagt metode og av punkt 3 følger det at nettselskapene har fått frist til å innrette seg etter vedtaket om metode.
- (99) Grensegangen mellom forskrift og enkeltvedtak er knyttet til hvorvidt det er tale om «bestemte personer» eller en «ubestemt krets». Skillet er omtalt i juridisk litteratur, blant annet av Torstein Eckhoff og Eivind Smith i *Forvaltningsrett*, 12. utgave 2022 s. 271-272:

«Som utgangspunkt er det avgjørende hvordan vedtaket er formulert. Hvis adressatene er individualisert, må det anses som et enkeltvedtak selv om de er mange. En reguleringsplan er f.eks. enkeltvedtak selv om den angår et stort antall grunneiere; grunneiernes identitet følger jo allerede av at planen angir hvilke arealer det er gitt bestemmelser om. Hvis vedtaket er gitt en generell form, må det derimot anses som en forskrift selv om det faktisk bare får anvendelse på noen få, f.eks. produsenter av et vareslag som bare produseres av noen få.»

En kan likevel ikke holde strengt på at formuleringen er avgjørende. Hvis antallet adressater som vedtaket får anvendelse på, er svært lite (f.eks. en enkelt eller to-tre stykker), slik at en like gjerne kunne ha spesifisert hvem det gjelder for, er det grunn til å betrakte det som et enkeltvedtak selv om det er gitt en generell form; ellers blir det for lett å omgå de mer omfattende reglene om partsrettigheter mv. som gjelder for enkeltvedtak.»

- (100) Graver gir uttrykk for lignende betraktninger i *Alminnelig forvaltningsrett*, 6. utg. 2024 s. 78-79. I tillegg uttales at:

«[...] I denne vurderingen må vi også trekke inn behovet for rettssikkerhet. Er enkelte så sterkt berørt på en så særegen måte at det er behov for at de gis de utvidede rettighetene som gjelder enkeltvedtak, sammenlignet med rettighetene som gjelder ved utarbeidelsen av forskrifter, vil det kunne tale for at avgjørelsen er et enkeltvedtak [...].»

- (101) I teorien synes det dermed å være lagt til grunn at vedtak som retter seg mot et høyt antall juridiske eller fysiske personer, etter omstendighetene kan anses som et enkeltvedtak. Dersom formålet med RMEs vedtak er å binde alle nåværende og eventuelle fremtidige selskap til metoden som er angitt i vedtaket, kan dette tale for at kretsen er ubestemt og at metoden derfor i utgangspunktet må anses som en forskrift iht. jf. forvaltningsloven § 2 bokstav c, med tilhørende krav til blant annet høring og kunngjøring. Samtidig er det ikke utelukket at et samlevedtak rettet mot en stor gruppe selskap med område- eller anleggskonsesjon kan anses som et enkeltvedtak.

14.1.2 Kravet til forhåndsregulering i Direktiv 2009/72/EF

- (102) Formålet med energiloven § 3-3 er som nevnt å gjennomføre Direktiv 2009/72/EF artikkel 37 nr. 6. Sistnevnte lyder følgende:

«The regulatory authorities shall be responsible for fixing or approving sufficiently in advance of their entry into force at least the methodologies used to calculate or establish the terms and conditions for: [...] a) connection and access to national networks, including transmission and distribution tariffs or their methodologies [...]»

- (103) Nemnda forstår det som at det i energiloven § 3-3 er lagt opp til at departementet kan gi visse overordnede føringer gjennom forskrift, men at det er RME som skal fastsette metoder og dette skal skje gjennom enkeltvedtak. Det er i tråd med at det er reguleringsmyndigheten som etter direktivet skal ha ansvaret for å fastsette eller godkjenne metoder for å etablere vilkår for tilknytning til nettet. Nemnda viser til at direktivet stiller opp premisser for utviklingen av utfyllende regler gjennom metoder, men inneholder ikke detaljerte føringer for hvordan reguleringsmyndigheten skal utøve sin forhåndsregulering. Statene har dermed frihet i selve gjennomføringen, så lenge reguleringsmyndigheten er sikret uavhengighet og metodene utformes og anvendes på en måte som oppfyller de andre sentrale prinsippene i direktivet, slik som markedsadgang på ikke-diskriminerende og objektive vilkår.
- (104) Direktivet stiller også i artikkel 35 punkt 4 strenge krav til reguleringsmyndighetens uavhengighet. Blant annet skal staten sikre at reguleringsmyndigheten *«when carrying out the regulatory tasks conferred upon it by this Directive and related legislation [...] b [...] ii) do not seek or take direct instructions from any government or other public or private entity when carrying out the regulatory tasks. This requirement is without prejudice to close cooperation, as appropriate, with other relevant national authorities or to general policy guidelines issued by the government not related to the regulatory powers and duties under Article 37.»*
- (105) Departementet skal altså ikke kunne instruere reguleringsmyndigheten under utøvelse av regulatoriske oppgaver. Det er klart at departementet ikke kan gi RME direkte instruksjoner i enkeltsaker, men det kommer ikke like tydelig frem i hvilken detalj departementet kan regulere RMEs utøvelse av regulatoroppgaver gjennom forskrift.

14.1.3 Konklusjon

- (106) Det er Energiklagenemnda, og ikke departementet, som er klageinstans for RMEs enkeltvedtak etter energiloven med forskrifter. Dette er i tråd med kravene i Direktiv 2009/72/EF artikkel 37 nr. 17 om at det skal være en uavhengig klageinstans som behandler klager på reguleringsmyndighetens avgjørelser knyttet til regulatoroppgavene. Det synes dermed forutsatt at det skal være adgang for parter som er berørt av en regulators beslutninger, til å kunne påklage disse beslutningene til en slik uavhengig instans. Et metodevedtak kan etter nemndas forståelse utgjøre en slik beslutning fra reguleringsmyndigheten som kan påklages til nemnda.
- (107) Etter nemndas forståelse kan dermed RMEs vedtak om fastsettelse av metode, selv om den gjelder samtlige nettselskap, etter omstendighetene anses som et *«enkelvedtak»* med det enkelte nettselskap som adressat. Dette i lys av lovens ordlyd og direktivets krav om reguleringsmyndighetens uavhengighet og forhåndsregulering av metoder for vilkår for tilknytning, samt direktivets føringer om at det skal være adgang til å påklage reguleringsmyndighetens beslutninger til en uavhengig klageinstans. Nemnda vektlegger her at det vil være til fordel for klagerne å anse RMEs vedtak som et enkeltvedtak da dette åpner for klageadgang til nemnda. Videre er vedtaket kommunisert til hvert enkelt nettselskap som et enkeltvedtak. Det er videre slik at RME har kompetanse til å individualisere vedtakene for det enkelte nettselskap. At dette ikke synes å være gjort, og

at RME i stedet har valgt å gi nettselskapene en likelydende metode, tilsier ikke at vedtaket ikke er et enkeltvedtak for det enkelte nettselskap.

- (108) Energiklagenemnda har etter dette kommet til at nemnda kan behandle klager på vedtaket om fastsettelse av metode iht. forskrift om Energiklagenemnda § 1.

14.2 Kan nettselskapene stille krav om støykvoter etter dagens regelverk?

- (109) RME oppfatter det slik at leveringskvalitetsforskriften innskrenker nettselskapenes adgang til å pålegge støykvoter på generell basis. Til støtte for dette synet har RME vist til kravene og systematikken i leveringskvalitetsforskriften, forarbeidene til forskriftens § 4-1, samt NEM § 4-6 om markedsadgang. RME påpeker at leveringskvalitetsforskriftens kapittel 3 angir de totale rammene for leveringskvalitet og grenser for akseptabelt støynivå i nettkundenes tilknytningspunkt, men det fastsettes ikke grenser for hvor mye støy en enkelt kunde kan slippe ut. Etter RMEs syn oppstår ansvaret for kunden først dersom kunden har blitt ilagt utbedringsansvar etter leveringskvalitetsforskriften § 2-1, og i denne forbindelse understreker RME at kunden etter denne bestemmelsen ikke har utbedringsansvar dersom grenseverdiene kun er overskredet i eget tilknytningspunkt. RME mener at eksisterende eller nye nettkunder ikke kan pålegges støykvoter i *forkant* av at grenseverdiene brytes. Etter RMEs syn kan nettselskap etter gjeldende regelverk kun pålegge støykvoter der nye tilknytninger eller økt forbruk/produksjon *vil føre til brudd* på grenseverdiene i leveringskvalitetsforskriften. I slike tilfeller vil støykvoter etter RMEs syn være et alternativ til at kunden nektes tilknytning fordi tilknytningen ellers ikke vil være driftsmessig forsvarlig.

14.2.1 Leveringskvalitetsforskriften

- (110) Nemnda viser til at leveringskvalitetsforskriften trådte i kraft den 1. januar 2005 og har som formål å *«bidra til å sikre en tilfredsstillende leveringskvalitet i det norske kraftsystemet, og en samfunnsmessig rasjonell drift, utbygging og utvikling av kraftsystemet. Herunder skal det tas hensyn til allmenne og private interesser som blir berørt.»*, jf. § 1-1.
- (111) Forskriften gjelder *«for den som helt eller delvis eier, driver eller bruker elektriske anlegg eller elektrisk utstyr som er tilknyttet det norske kraftsystemet, samt den som i henhold til loven er utpekt som systemansvarlig»*, jf. § 1-2. Etter § 1-4 nr. 24 er et nettselskap en *«Omsetningskonsesjonær som eier overføringsnett eller har ansvar for nettjenester.»* Videre er en nettkunde definert som *«Den som driver eller eier anlegg eller utstyr for bruk eller produksjon av elektrisitet som er tilknyttet et nettselskaps anlegg [...]»*, jf. § 1-4 nr. 23. Både nettselskap og nettkunder er dermed omfattet av forskriften.
- (112) Forskriftens kapittel 3 stiller en rekke tekniske krav til spenningskvalitet, altså *«Kvalitet på spenning i henhold til gitte kriterier.»*, jf. § 1-4 nr. 37. Forskriften er i stor grad basert på Europanormen CENELEC NEK EN 50160 om spenningskvalitet. Denne normen er ikke underlagt EU-direktiver eller -reguleringer.

14.2.1.1 Nettkundens ansvar etter leveringskvalitetsforskriften § 2-1

- (113) Forskriften fastsetter ikke grenser for hvor mye spenningsstøy en enkelt kunde kan slippe ut. Leveringskvalitetsforskriften § 2-1 regulerer imidlertid utbedringsansvaret i tilfeller hvor forskriftens grenseverdier for spenningskvalitet i nettet er brutt. Bestemmelsens tredje ledd lyder:

«De som omfattes av denne forskriften skal, dersom deres anlegg er skyld i at bestemmelsene i denne forskriften ikke kan overholdes, utbedre spenningskvaliteten uten ugrunnet opphold. Utbedringsplikten gjelder ikke for nettkunder, dersom grenseverdiene kun overskrides i eget tilknytningspunkt, og tilknyttet nettselskap ikke opplever problemer som følge av dette.»

- (114) Bestemmelsen regulerer hvem som har ansvar etter forskriftens krav til spenningskvalitet i nettet er brutt (ex post-regulering), og dette ansvaret kan legges til en nettkunde dersom denne er «skyld i» at grenseverdiene er overskredet. Utbedringsplikten gjelder imidlertid ikke dersom grenseverdiene kun er overskredet i eget tilknytningspunkt og tilknyttet nettselskap ikke opplever problemer som følge av dette. Etter nemndas vurdering utelukker ikke denne bestemmelsen i seg selv at kunden i forbindelse med nytilknytning eller etablering av økt leveringskapasitet, kan måtte forplikte seg til å begrense emisjon/støy fra deres tilknyttede utstyr for å unngå at det totale støynivået i nettet overskrider de angitte grenseverdiene i leveringskvalitetsforskriften kapittel 3. Det er heller ikke slik at en overskridelse av en forhåndsfastsatt støykvote automatisk vil føre til utbedringsansvar for kunden etter leveringskvalitetsforskriften § 2-1.

14.2.1.1 Nettselskapenes ansvar etter leveringskvalitetsforskriften

- (115) Nettselskapene skal sørge for at det i tilknytningspunktene ikke skjer overskridelser av de oppgitte verdiene for eksempelvis kortvarige overspenninger, underspenninger og spenningsprang jf. § 3-4, flimmerintensitet jf. § 3-5 og overharmoniske spenninger jf. § 3-7. I tillegg skal nettselskap iht. § 2-4 så langt som mulig utføre koblinger i egne nettanlegg for å begrense omfanget av de forholdene som omfattes av §§ 2-1, 2-2 og 2-3. Nettselskapet har dermed plikt til å sørge for at støyen holder seg innenfor de angitte grenseverdiene for tilknytningspunktene. Det sies imidlertid ikke noe om hvordan fordelingen mellom kundene skal skje, utover at leveringskvalitetsforskriften § 2-1 slår fast at den som forårsaker støy utover fastsatt grense, må utbedre dette.

- (116) Videre regulerer leveringskvalitetsforskriften § 4-1 vilkår i avtale for tilknytning og bruk av nettanlegg. Bestemmelsen lyder i sin helhet:

«Nettselskap skal sørge for at det i nettavtaler, inngått i henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer, fastsettes vilkår vedrørende leveringskvalitet. Vilkårene skal ikke medføre at nettkunder blir tilbudt en dårligere leveringskvalitet enn de minimumskrav, som er fastsatt i denne forskriften, dersom det ikke er inngått en privat avtale om fravikelighet i henhold til § 1-3.»

- (117) At et nettselskap kan «fastsette» vilkår tilsier etter nemndas syn at nettselskapet har et visst rom for å selv bestemme vilkår, innenfor de rammer som ellers følger av lov og forskrift. Bestemmelsen omtales nærmere i forarbeidene i NVE høringsdokument 2004:3 *Leveringskvalitet i kraftsystemet – forslag til forskrift*. På side 65 uttales:

«Bestemmelsen stiller krav til at de nettavtaler som inngås mellom nettselskap og nettkunder iht. § 13-6 i kontrollforskriften [nåværende forskrift for omsetningskonsesjonærer, nemndas anm.], jf kapittel 6.3, skal inneholde vilkår om leveringskvalitet. Det anses tilstrekkelig at det i slike avtaler henvises til offentligrettslig regulering på området, dersom det ikke inngås særskilte private avtaler i henhold til forslaget § 1-3. Hvorvidt nettavtaler inneholder ytterligere regulering av for eksempel grenseverdier for den enkelte nettkundens rett til å «forurense» elektrisitetsforsyningen,

vil være frivillig. Avtaleinngåelse mellom nettselskap og nettkunder reguleres for øvrig gjennom avtaleretten.»

- (118) Etter nemndas oppfatning er disse uttalelsene i forarbeidene noe uklare når det gjelder hvem frivilligheten skal gjelde for. En løsning der nettkundene selv må godta at de pålegges støykvoter synes imidlertid lite praktisk, effektiv og hensiktsmessig. En kunde vil ikke nødvendigvis ha incentiv til å inngå en slik avtale om de vet at naboen eller konkurrenten like gjerne kan si nei. Dette vil dermed gjøre det vanskelig for nettselskapene å planlegge løsninger som sikrer oppfyllelsen av kravene i leveringskvalitetsforskriften kapittel 3. På den annen side kan det være et spørsmål om nettselskapet kan kreve inngåelse av en slik avtale for i det hele tatt å tilknytte en kunde eller øke leveringskapasiteten for denne. Ved å gjøre dette påtar nettselskapet seg en forpliktelse til å ha en bestemt leveringskvalitet overfor den aktuelle nettkunden, uten at dette påvirker andre eksisterende kunder negativt med hensyn til leveringskvalitet. Nettselskapets posisjon i dette må også ses i sammenheng med nettselskapets handlingsrom som monopolist og adgangen til å kreve anleggsbidrag.
- (119) Etter nemndas syn støttes ovenstående av uttalelser i forarbeidene i NVE Dokument 13:2004 *Forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet - Endelig forskriftstekst og merknader til innkomne høringskommentarer*. På s. 62 uttales:

«Denne bestemmelsen er tatt med blant annet for å øke bevisstheten til både nettselskaper og nettkunder når det gjelder leveringskvalitet. At det skal inngås en nettavtale mellom nettselskap og hver enkelt nettkunde, er i dag regulert gjennom forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen. I forskrift om leveringskvalitet stilles det krav om at slike avtaler skal inneholde vilkår om leveringskvalitet.

Som tidligere nevnt, kan noen spenningskvalitetsparametere være kundegenererte. Nettselskapenes ansvar vil da være å sørge for at summen av forstyrrelsene fra nettkundene er innenfor grenseverdiene gitt i forskriften, jf. forskriftens kapittel 3. For å kunne oppfylle dette, er nettselskapene nødt å inngå avtaler med sine nettkunder for å begrense den enkelte nettkundes forstyrrelser.»

- (120) Disse uttalelsene understreker nettselskapets ansvar for å sørge for at summen av spenningsforstyrrelser holder seg innenfor angitte grenseverdier, i tillegg til nettselskapets behov for å inngå avtaler med den enkelte nettkunde for å begrense dennes forstyrrelser. Dette tilsier at slike avtaler ble ansett som et nødvendig tillegg til de offentligrettslige kravene som følger av forskriften. Hvis nettselskapet er «nødt» til å inngå slike avtaler med kunden, er det vanskelig å tolke tidligere uttalelser i forarbeidene som at slike avtaler skal være frivillig for kunden.

14.2.2 Markedsadgang i NEM § 4-6

- (121) Nemnda viser til at nettselskapene har plikt til å gi markedsadgang for alle som etterspør nettjenester til «*ikke-diskriminerende og objektive [...] vilkår*», jf. NEM § 4-6 første ledd. RME viser til at leveringskvalitetsforskriften inneholder en særregulering av leveringskvalitet. Videre mener RME at dette taler for at den vide ordlyden i NEM § 4-6 ikke gir nettselskapene adgang til å kreve støykvoter.
- (122) Nemnda deler som vist ikke RMEs forståelse av at leveringskvalitetsforskriften hindrer nettselskapene i å kunne kreve at det fastsettes støykvoter for kundene ved tilknytning.

Etter nemndas oppfatning stenger verken NEM § 4-6, leveringskvalitetsforskriften § 4-1 eller § 2-1, og heller ikke systematikken i leveringskvalitetsforskriften, for nettselskapenes adgang til å stille krav om støykvoter. Selv om nemnda har kommet til at nettselskapene kan fastsette vilkår i tilknytningsavtalene som begrenser den enkelte kundes forstyrrelser, betyr dette ikke at nettselskap har full frihet ved utformingen av vilkårene. RME kan som reguleringsmyndighet kontrollere at de vilkår som nettselskapene fastsetter er objektive og ikke-diskriminerende, jf. NEM § 4-6, og uenighet mellom nettselskap og kunder om vilkår for tilknytning til og bruk av nettet kan bringes inn til RME for avgjørelse iht. NEM § 4-13.

- (123) Hydro har i sine merknader understreket at saksbehandlingsreglene for misnøye med spenningskvalitet er tydelige, og at innføring av støykvoter først og fremst vil kunne endre hvem som blir utbedringsansvarlig etter leveringskvalitetsforskriften § 2-1. Nemnda viser til at en kunde som er uenig med nettselskapet når det gjelder fastsettelsen av en støykvote, kan klage saken inn for RME. En kundes manglende *overholdelse* av en støykvote som er avtalt privatrettslig mellom nettselskapet og kunden, vil imidlertid ikke automatisk føre til at kunden med rette blir utpekt av nettselskapet som utbedringsansvarlig etter leveringskvalitetsforskriften § 2-1. Dette er et annet tilfelle enn dersom grenseverdiene i leveringskvalitetsforskriften er overskredet, og nettselskapet utpeker en eller flere kunder som utbedringsansvarlig etter § 2-1 som følge av at deres utstyr har forårsaket overskridelsene.
- (124) Nettselskapet har iht. leveringskvalitetsforskriften ansvar for å forebygge støy i nettet. Etter nemndas syn etterlater imidlertid forskriften et visst skjønnsrom for nettselskapene som skal ivareta dette ansvaret. Fastsettelse av en støykvote kan etter forholdene være et saklig krav for å tilknytte en kunde. Samtidig kan dette medføre risiko for at et nettselskap pålegger en kunde i et svakt nett å f.eks. betale for dyre filtre for å få lov til å tilkoble seg nettet. Om det ikke er mulig for kunden å holde seg innenfor de krav som nettselskapet stiller, kan det være et alternativ å gjennomføre tiltak andre steder for å realisere nettilknytningen, f.eks. ved investering i nettet eller hos nettkunden selv. Det kan da bli spørsmål om hvem som skal påkoste disse tiltakene og det kan i noen tilfeller bli spørsmål om anleggsbidrag iht. forskrift for omsetningskonsesjonærer kapittel 16. Lignende tilfeller vil imidlertid også kunne oppstå selv uten at nettselskapet i forkant krever avtale om støykvoter. En kunde kan bli tilknyttet nettet, og senere ilagt utbedringsansvar etter leveringskvalitetsforskriften § 2-1 fordi kunden blir vurdert som å, alene eller sammen med andre, ha forårsaket overskridelse av grenseverdiene i nettet. RME har i begge tilfeller adgang til å avgjøre uenighetssaker mellom partene.
- (125) Nemnda er kjent med at selskapet REN, som eies av over 60 norske nettselskap, har arbeidet med standardisering når det gjelder støykvoter. Eksempelvis er det utarbeidet en overharmonisk kalkulator, som nettselskapene kan bruke ved beregningen av kvoter for overharmonisk støy. På RENs nettsider opplyses det at kalkulatoren er basert på metodikken i NEK IEC TR 61000-3-6:2008. Videre påpekes det av flere som har inngitt merknader i saken, at denne kalkulatoren allerede er tatt i bruk i bransjen ved fastsettelse av støykvoter. Det har ikke per i dag innkommet klager til Energiklagenemnda knyttet til fastsettelsen av slike støykvoter. Nemnda er heller ikke kjent med at det har kommet inn noen slike klager til RME per dags dato.
- (126) Nemnda forstår det som at RME støtter at nettselskapene skal få adgang til å fastsette støykvoter selv i tilfeller hvor tilknytning av kunden ikke umiddelbart vil medføre overskridelse av grenseverdier i leveringskvalitetsforskriften. Samtidig legger RME til

grunn at gjeldende regelverk må utredes og at det må gjennomføres forskriftsendringer for at nettselskapet skal få slik adgang. Nemnda er enig i at dette ville være klargjørende for nettselskap og kunder, og det ville være i tråd med formålet i Direktiv 2009/72/EF om forhåndsregulering. Det er imidlertid ikke tydelig for nemnda at leveringskvalitetsforskriften i dag inneholder de begrensninger som RME har lagt til grunn.

14.2.3 Konklusjon

(127) Nemnda kan på denne bakgrunn ikke se at metodens punkt 11 andre setning er hensiktsmessig. Nettselskapene har etter nemndas syn adgang til å stille krav om støykvoter, innenfor de rammer som følger av lov og forskrift. Dersom en kunde er uenig med nettselskapet i vilkårene som er satt, vil dette kunne påklages til RME som en uenighetssak. Metodens punkt 11 andre setning synes å være basert på en uriktig forståelse av regelverket, og hvilke begrensninger som følger av gjeldende rett. På denne bakgrunn har nemnda kommet til at den vil oppheve metodens punkt 11 andre setning. Dette vil også medføre en tilpasning i tilhørende merknader.

15 Vedtak

(128) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Klagen tas til følge.

2. Energiklagenemnda endrer RMEs vedtak 1. juli 2025 (referansenummer 201913904-80) slik at metodens punkt 11 andre setning oppheves. Dette innebærer at metodens punkt 11 i sin helhet skal lyde:

«11. Dersom partene har avtalt støykvoter, må dette fremgå av avtalen.»

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

RMEs vedtak er endret til gunst for klager. Etter forvaltningsloven § 36 kan klager kreve dekket vesentlige sakskostnader som har vært nødvendige for å få endret vedtaket. Eventuelt krav om dekning av sakskostnader bes rettet til Energiklagenemnda.

Oslo, 8. april 2026

Per Conradi Andersen
Nemndsleder

Tormod Anders Sletten
Nemndsmedlem

Morten Sundt
Nemndsmedlem

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur